

Täna õhtul jõuab vaatajate ette uus ballett: libreto Alfred de Musset' romaani «Sajandi lapse pihtimus» järgi kirjutas Moskva teatrikriitik Aleksandr Demidov, muusika autor on tänapäeva nõukogude silmapaistvamaid heliloojaid Edisson Denissov, dirigendiks Paul Mägi, koreograaf ja lavastaja Tiit Härm, kunstnikud samuti tuntud nimed B. Birger ja P. Pasternak Moskvast. Sellise loomingu kollektiivi on liitnud etenduse ideeline juht ja initsiaator Tiit Härm, kellele «Pihtimus» on GITIS-e režissööri-teaduskonna ballettmeistrite osakonna diplomitööks.

Balletitantsijatest on õige sageli saanud koreograafid-lavastajad. Tiit Härm puhul on niisugune üleminek igati oodatud ja seaduspärane. Esimesi tõukeid ballettmeisteri töösuunas sai ta juba oma tant-sijatee algul Moskvast «Noores Balletis», puutudes kokku niisuguste meistritega nagu Assaf Messerer, Igor Moissejev ja Kazjan Goleizovski. «Estonia» balletilavastustes «Antonius ja Kleopatra», «Stepan Razin», Berlioz «Romeos ja Julias» oli ta lavastaja assistendiks. Iseseisvalt valmisid kompositsioon Massenet' muusikale oma balletiõhtu jaoks, ooperi «Nõidkütt» tantsud, Prokofjevi Esimese klaverikontserdi II osa. 1982. a. lõpul antud intervjuus SV-le mainis T. Härm, et ta mõtted on seotud diplomilavastusega ja selleks kavandab ta süzeelist kolmevaatuselist balletti. Nüüd on käes aeg pärida teose loomisloole kohta lähemalt.

● Mis juhtis teid Musset' romaani juurde?

TIIT HÄRM:

Poolehoid romantilistele teemadele. See on mul välja kujunenud küllalt pika lavaelu väljelt. Tantsida on tulnud kõike: nii klassikat kui ka nüüdisaja teoseid. Ikka on mind aga veedelnud endas otsivad, kahtlevad, oma tegusid ana-

«ESTONIAS» ESIETENDUB «PIHTIMUS»

lüüsivad, ideaali ja hingelise täiuse poole pürgivad kangelased. Niisugusena nägin ka Musset' romaani peategelast Octavi. Teose probleemeid tundusid mulle aegumatud.

● Milles avaldub nende aktuaalsus?

Teose peakangelase töö- ja ideaalotsinguid tajume kui õppetundi. Sest inimene, kel pole kõlbelist tuge, vaimseid ideaale, astub tehinguisse oma südametunnistusega ja on määratud hingelisele sandistumisele. Teose kangelane Octav ei lepi passiivse, võõrale tahtele alluva vaatleja rolliga, ta näitab teed vastupanule, sellele, kuidas jõuda arusaamiseni tõeliselt kõlbelisest suhtumisest enesesse ja maailmasse. Tal on võime püüelda ideaali poole, selle eest võidelda. See on teos igasuguse kompromissi ja inimliku nõrkuse vastu.

● Mida ütleb pealkiri «Pihtimus»?

See pole tõesti mitte juhuslik ja ka mitte romaani pealkirja lühendatud variant. Nii on rõhutatud romaani lüüriline intonatsioon. «Pihtimusest» tuleneb nii balleti vorm kui ka struktuur. See on nagu monoloog-pihtimus. Tegevustik hargneb, lähtudes kangelase emotsionaalsetest seisunditest ja tunnetest, mitte aga teose faabulast. See ballett on inimesest, kes on jõudnud pihtimuseni ja pihtimuses on Oc-

Stseen lavastuse teisest vaatusest.

tavi loo optimism, selles on tema kangelaslikkus.

● Milliste koreograafiliste vahenditega on see idee lahendatud?

Põhialuselt on lavastuse keel klassikaline. Ühest küljest tingis selle Musset' romaan, mis loodud romantismiajastul ja mis otsekui nõuaks klassikalist romantiseeritud leksikat. Teisest küljest aga

veel sellepärast, et pean klassikalise tantsu süsteemi ka tänapäeval kõige võimsamaks ja väljendusrikkamaks ning kaugeleki veel mitte lõpuni ammendatuks. On ju klassikaline keel võimeline kujundlikult ja tões ulatuses edasi andma psühholoogiliselt veenvaid karaktereid.

Küsitlenud TIINA VABRIT

Pildid paremalt: balleti autor E. Denissov, libretist A. Demidov ja E. Tamberg.

FAIVI KLJUTSIKU foto